

PARAULES DE BENVINGUDA DEL RECTOR DE LA URV AL NOU DOCTOR EDUARDO MENÉNDEZ

Benvolgut Dr. Eduardo Menéndez,
Sr. President del Consell Social de la Universitat Rovira i Virgili,
Sr. Secretari general de la Universitat Rovira i Virgili,
Rector Arola,
Sra. Directora general de CIESAS,
Dr. Comelles,
Senyores i senyors claustrals,
Sra. Tinent d'Alcalde de l'Ajuntament de Tarragona,
Sr. President de la CEPTA,
Senyores i senyors,

És motiu de màxima satisfacció per a la Universitat celebrar aquest acte solemne d'investidura del Dr. Eduardo Menéndez com a doctor honoris causa per la Universitat Rovira i Virgili.

A mi em correspon l'honor i el privilegi de donar la benvinguda al nostre Claustre al doctor Menéndez, i ho faig amb molt de gust, tant a títol personal com en nom del tots els membres de la Universitat, i en especial del Departament d'Antropologia, Filosofia i Treball Social, del qual va néixer la proposta de conferir-li la màxima distinció acadèmica que atorga la Universitat.

El padrí, el professor Josep Maria Comelles, en la seva *laudatio*, ha posat de manifest tots els mèrits acadèmics i científics que el fan mereixedor de tan alta distinció i que hem pogut apreciar en la *magistralis lectio* amb la qual el Dr. Menéndez ens ha obsequiat.

El nomenament de doctor honoris causa representa, de fet, una distinció amb doble sentit, de màxim reconeixement a la persona distingida però també d'orgull per a la comunitat universitària a la qual s'integra. Per a la URV, és tot un privilegi comptar entre el claustrals amb un dels màxims referents mundials en antropologia mèdica que, a més, ha estat ideòleg i inspirador d'aquesta disciplina a la nostra Universitat i,

per extensió, de Catalunya. Aquesta ciència parteix de les Primeres Jornades d'Antropologia de la Medicina de Tarragona, organitzades pels professors de l'aleshores Facultat de Filosofia i Lletres de Tarragona de la Universitat de Barcelona. Ja com a Universitat Rovira i Virgili es constituí el Departament d'Antropologia, Filosofia i Treball Social, dins el qual s'impartiria el primer màster d'Antropologia de la Medicina de tot l'Estat, el primer programa de doctorat d'Antropologia de la Medicina, reconegut amb menció de qualitat i, des del 2006, el màster oficial en Antropologia Mèdica i Salut Internacional.

Com ens exposava el professor Comelles, la relació del Dr. Eduardo Menéndez amb la Universitat es remunta a l'any 1984. Des d'aquell moment, el seu vincle ha estat permanent, no tan sols des del punt de vista intel·lectual sinó també presencial, amb les estades gairebé anuals com a professor visitant que ens han ajudat a fer avançar tant la dimensió científica com la docent de l'antropologia. Del seu magisteri n'han pogut gaudir directament els nostres estudiants, primer en el programa de doctorat i ara, en el màster oficial. També vull destacar el seu paper en l'impuls, ara fa quinze anys, d'un conveni encara vigent entre la nostra universitat i el Centre d'Investigacions i Estudis en Antropologia Social (CIESAS) de Mèxic, el qual tot just avui hem pogut ampliar.

La fortalesa d'una universitat es basa, principalment, en la solidesa de les dues primeres missions, la docència i la recerca, i els professors i professores en són l'element determinant. Reeixir en un cert camp és fruit d'un treball acadèmic col·lectiu que necessita sempre punts de referència i impulsos singulars, com el que el Dr. Menéndez ens ha proporcionat al llarg dels anys. I és a través d'aquesta solidesa formativa i investigadora que és possible una veritable dimensió internacional i també una efectiva dimensió territorial de la nostra activitat.

La dimensió internacional s'ha vist reforçada per al feina de difusió, sobretot a Amèrica Llatina, dels estudis en antropologia de la nostra Universitat. Tanmateix, també hi ha una dimensió territorial que el mateix mètode d'investigació en antropologia porta associada.

Així, les investigacions etnogràfiques en antropologia mèdica permeten comprendre com els pacients i les xarxes socials incorporen el coneixement sobre salut i malaltia,

en un context en què l'experiència està matisada per influències culturals complexes, derivades de les característiques de les relacions socials en les societats avançades i del pes dels mitjans de comunicació social, especialment dels audiovisuals i de la publicitat.

La investigació en l'àmbit de l'antropologia mèdica a la nostra Universitat abasta des de l'atenció sanitària dels immigrants i les polítiques públiques de cohesió social i salut fins a les cultures juvenils i drogodependències passant per les polítiques sociosanitàries adreçades a poblacions de risc: gent gran, malalts mentals, toxicòmans i discapacitats o víctimes de violència de gènere.

Ens trobem, doncs, davant un àmbit d'estudi i especialització que connecta singularment una disciplina científica amb un àmbit del coneixement situat clarament en les ciències humanes i socials i que entronca de manera directa amb la realitat social. Precisament aquest paper integrador del saber és propi de la universitat i, de fet, més important que mai en la societat especialitzada del segle XXI. Aquest és un compromís clar de la Universitat Rovira i Virgili, i per contribuir-hi hem creat, per exemple, en col·laboració amb Caixa Tarragona, la càtedra en Ciència i Humanisme.

Com diuen alguns experts, en l'era de la comunicació és quan sovint hi ha més desinformació. En una era d'explosió en avenços científics i tecnològics, base de la societat del benestar, i de globalització de conflictes culturals, es fa més imprescindible que mai treballar per difondre els valors de la ciència i el mètode científic des d'una perspectiva transdisciplinària, perquè només des del coneixement fonamentat i del pensament lliure i crític hi ha la llum suficient per prendre col·lectivament decisions, en una societat democràtica que volem que s'estengui a tot el món.

Aquest acte d'investidura s'ha convertit, doncs, en un símbol més del ferm compromís de la Universitat en l'avenç i millora de la societat.

Dr. Eduardo Menéndez, gràcies per acceptar la nostra distinció, que més que honorar la vostra persona ens honora a nosaltres mateixos; la vostra incorporació al

Claustre prestigia la Universitat Rovira i Virgili i ens obliga a treballar per ser dignes d'aquest prestigi.

Avui, amb el màxim reconeixement dels vostres mèrits, adquiriu el compromís de representar la Universitat Rovira i Virgili, que de ben segur ja realitzeu amb afecte. Rebeu l'enhorabona més cordial, en nom propi i en el de tota la comunitat universitària, que des d'avui és encara més la vostra.

Moltes gràcies.